

Urakanantajan keinot varmistaa työnantajavelvoitteiden toteutuminen urakoinnissa ja alihankinnassa

KMY suosittelee vahvasti urakan tilaajina toimivia ottamaan käyttöön seuraavat toimintamallit:

Tiedot mahdollisista viranomaistarkastuksista

- Velvoittakaa urakan tarjoaja tiedottamaan mahdollisista viranomaisten tekemistä tarkastuksista, joita yritykseen on kohdistettu viimeisen kolmen vuoden aikana. Mikäli tarkastuksia on tehty, pyytäkää tarkastusraportit. Pyytäkää urakoitsijaa tiedottamaan myös mahdollisista sopimuskauden aikana tapahtuvista tarkastuksista ja niiden tuloksista.

Urakkahinnan perusteella tapahtuva arviointi

- Arvioikaa urakkahinnan perusteella, voiko urakoitsija täyttää lakisääteiset velvoitteensa tarjotulla hinnalla. Mikäli tarjouksen hinta on liian alhainen, pyytäkää tarjoajalta selvitys hinnan perusteista. Mikäli selvityksen jälkeen jää epäily, ettei hinta riitä kattamaan lakisääteisiä velvoitteita, tiedustelkaa Lupa- ja valvontavirastolta (ent. AVI), ovatko he toteuttaneet urakkaa tarjoavaan yritykseen tarkastuksia. LVV:lle voi tarvittaessa ilmaista, että tarjotun hinnan perusteella tilaajalla on epäily, ettei urakan tarjoaja kykene täyttämään lakisääteisiä velvoitteitaan.
- Metsäalan työehtosopijapuolten toimesta on laadittu koulutusaineisto, jota voi hyödyntää todellisen urakkahinnan arviointiin: [Metsäalan palkkaus 1.2.2024–31.1.2026 – koulutusaineisto](#)

Tilaajavastuulain tarkastukset

- Tarkastakaa tilaajavastuulain mukaiset dokumentit ennen sopimuksen solmimista ja sopimussuhteen jatkuessa vuosittain. Arkistoiakaa dokumentit (Luotettava Kumppani ja Valvoja -palveluita suositellaan).

Keskeisten työnantajavelvoitteiden läpikäynti

- Käykää urakoitsijan kanssa läpi keskeiset työnantajavelvoitteet, työturvallisuusvelvoitteet ja muu urakassa vaadittu osaaminen ennen sopimuksen allekirjoittamista esimerkiksi [Urakanantajan muistilistan](#) avulla.
- Määrittäkää mahdollisten puutteiden korjaamiselle aikaraja ja varmistakaa, että havaitut puutteet on korjattu. Mikäli puutteita ei kehotuksesta korjata, päättäkää sopimus.

Kirjallinen urakointisopimus ja urakoinnin ehdot

- Kirjatkaa urakoinnin ehdoksi, että urakoitsija noudattaa velvoitteita ja vastaa mahdollisten alihankkijoiden työstä kuin omastaan.
- Varmistakaa, että urakointisopimus pohjanne sisältää oleelliset kirjaukset:
 - TES, jota urakoitsija soveltaa työntekijöihinsä (urakkaa koskevat työlajit)
 - Velvollisuus esittää tilaajavastuulain mukaiset tiedot sopimussuhteen aikana
 - Työnantajavelvoitteiden ja työturvallisuusohjeiden noudattaminen, sekä riittävä osaaminen (esim. EA-tutkinto, kasvinsuojelututkinto, PEFC)
 - Alihankinnan kielto taikka alihankkijoiden hyväksyttäminen tilaajalla
 - Mahdollisuus tilaajan teettämiin auditointeihin

- Urakoitsijan ja mahdollisten alihankkijoiden sitoutuminen PEFC-sertifiointiin
- Metsäalan [urakointisopimusmallia](#) voi hyödyntää

Urakointiketjujen lyhentäminen ja alihankkijoiden hyväksyttäminen tilaajalla

- Kieltäkää perusteeton urakan ketjuttaminen. Tällöin alihankinnasta sovitaan tapauskohtaisesti tilaajan kanssa. Käytetyt alihankkijat myös hyväksytetään tilaajalla, jolloin tilaaja tietää, ketä työmailla työskentelee ja se voi tehdä tarvittavat selvitykset yrityksiin liittyen (mm. tilaajavastuuselvitykset, PEFC-sitoutuminen) (vaatii sopimuskirjauksen).

Urakoinnin valvonta (sisäiset auditoinnit)

- Kirjatkaa urakointisopimukseen ehdoksi tilaajan mahdollisuus kohdistaa urakoitsijaan ja tämän mahdollisiin alihankkijoihin sisäisiä auditointeja.
- Tehkää tai teettäkää tarkastuksia, joissa arvioidaan näyttöön perustuen työnantajavelvoitteiden toteutumista urakoitsijan taikka tämän alihankkijoiden toiminnassa.
- [Auditointilomake](#) ja [ohjeliite](#)

Yrittäjien motivointi

- Tarjotkaa urakoitsijoille tietoa ja muistuttakaa keskeisistä työnantajavelvoitteista sekä muista sertifioinnin vaatimuksista. Urakoitsijoita voidaan tukea velvoitteiden noudattamisessa esimerkiksi järjestämällä kursseja ja koulutuksia taikka tarjoamalla tietoa esimerkiksi yrittäjäpäivien yhteydessä.
- Yrittäjien tukeminen työnantajavelvoitteiden toteuttamisessa on hyödyllistä etenkin sellaisten yritysten kohdalla, joilla on rajalliset resurssit tunnistaa kattavasti yritystoimintaansa koskeva lainsäädäntö.
- Vuosittaiset kehityskeskustelut urakoitsijoiden kanssa ja urakkahinnan sitominen työn laatuun ja vastuullisuustavoitteiden täyttymiseen nähty hyvinä motivoinnin välineinä.

Ulkomaalaisen työvoiman tiedottaminen

- Tarjotkaa ulkomaalaisille yrityksille sekä ulkomaalaisille työntekijöille tukea Suomalaisen lainsäädännön sisältöjen opetteluun, sekä työntekijän oikeuksiin ja velvollisuuksiin Suomessa.
- Ulkomaalaisen työvoiman käyttöön liittyvää tukimateriaalia on koostettu KMY:n [verkkosivuille](#).

Yhteistyö viranomaisten kanssa

- Tehkää Lupa- ja valvontavirastolle (ent. AVI) ilmoitus, mikäli perustellusti epäilette, että jossakin yrityksessä työnantajavelvoitteet eivät täyty (tehdään verkossa: [Anna vihje - Tyosuojelu.fi - Työsuojeluhallinto](#))
- Lupa- ja valvontavirastolta voi saada tietopyynnön kautta tietoa viranomaisen tarkastamista yrityksistä.